

Heiðrið tey ið slóðaðu fyrri flagginum

-og takka teimum fyrri, at tað er føroyski klúturin, sum amtmaðurin segði, og ikki Dannebrog, sum veittrar undir tinghúsinum í dag, segði Niels J. Arge í ólavsøkurøðu síni.

Góðu áhoyrarar, góðu ítróttarfólk!

Henda lotan, sum vit uppliva ólavsøkuaftan og ólavsøkudag, er tann størsta og ríkasta lotan, sum føroyingurin hevur á árinum — annaðhvørt hann ella hon er ítróttarfólk, limur av Føroya lögtingi, ella vanligur áskoðari ella lurtari.

Ungfólkið skal kappast í báti og á leikvøllum, tinglimir skulu skipa tingið, so tað kann arbeiða og virka næsta tingárið, og vit onnur skulu eygleiða, uppliva og meta um tað, sum hendir og kemur burtúr.

Tað er ein framúr góður siður, at tingið fer í kirkju aðrenna tað verður sett ólavsøkudag. Hetta eigur at undirstrika moralin, sum eigur at valda hjá teimum og millum teirra, sum sita við ræðinum og stýra, til tess at arbeiði teirra verður framt eftir sunnum og virðiligum reglum í hvussu er til næstu ólavsøku. Vit, ið stýrd verða, fara aftur til hús við tí treysti, at hetta verður mannagongdin.

Í ár er tað tó so, at tingið verður ikki sett fyrr enn mánadagin, tí tingið ikki er til arbeiðis halgidagar, og tað er eftir minnum tykki spell, tí tað er hópur av fólki av bygð, sum kemur til Havnar fyrri at siggja skráðgonguna úr Havnar Kirkju niðan í lögtingið.

Á Ólavsøku hava mangan farið fram hendingar, sum seint verða gloymdar. Í so máta tykist ólavsøkudagur í 1930 ikki at líkjast burtúr.

Íslendingar høvdu fyrr um summarið hildið 1000 ára veitslu á Tingvøllum, og har hevði Edvard Mitens sum tingformaður umboðað Føroya lögting.

Men har kom tvídráttur í umboðið, sum skuldi umboða Føroyar, og Merkið, ið varð vundið á stong, meðan Mitens talaði, varð eftir boðum frá danska sendiharranum strokið.

Studentarnir, sum 11 ár frammanundan høvdu evnað flaggið til, vóru ikki fegnir um hetta og fyrirrekaðu tí eina kravgongu úr Tinganesi niðan á Tinghúsvøllin ólavsøkudag. Tingið bleiv henda dagin sett her úti á vøllum, ið vit standa á, tí 900 ár vóru liðin síðan Ólavur Halgi fell á Stiklastøðum.

Nógv fólk var saman komið og alt fór friðarliga fram til kravgongan kom til Tinghúsið, har Dannebrog veitraði á skjöldrinum. Páll Patursson, sum er við í fylginum, heitir á tingformannin um, at taka Dannebrog niður, men tingformaðurin sigur, at her er tingfundur, og tí kann hann ikki fáa orðið. Amtmaðurin traðkar eisini til og sigur: »Hold så op med det der, Páll Patursson!«

Páll gevst tó ikki so, men fer upp tinghúsløftið, har hann hongur Merkið út ígjøgnum vindeygad og rópar: »Leingi livi tað føroyska flaggið!« Amtmaðurin hoyrist nú rópa: »Tag den klud bort!«

Valdemar Lützen, sum er í mannagöngvuni, rópar: »Lat hanga!« Men amtmaðurin svarar aftur: »Tag den fulde mand af vejen!«

Løgreglan er nú komin uppá loftið at taka Páll, men hann ætlar at taka Dannebrog niður og heysa Merkið, men hetta letur seg ikki gera í tí løtuni, so hann tekur knivin og kvettir donsku linuna. Løgreglan tekur tá í hann, og ólukkutíð missir hann linuna og Dannebrog fell-

ur niður á veðramerkið, ið hongur niðri undir vind-eyganum.

Tilíkt var ikki hent fyrr í søguni og fólk vóru skakad. Summi av øði og summi av frøi. Amtmaðurin reistist algoystur og fór saman við restin av tingmanningini inn í salin at halda fram við fundinum.

Flaggið bleiv ikki góðkent sum okkara flagg fyrr enn 10 ár eftir minniliga hendingina á ólavsøku í 1930. Kriggið var brostið á, og føroyingar kundu ikki sigla við Dannebrog orsakað av vandanum, sum lúrdi á sjónum. 25. april í 1940 gjordist Merkið okkara, og hesa tjóðarimynd eiga vit at varðveita og fjálga, so leingi land okkara er við á heimskortinum.

Vit eiga á ólavsøku í ár at heiðra teir menn, sum slóðaðu fyrri flagginum og takka teimum fyrri, at tað er føroyski klúturin, sum amtmaðurin segði, og ikki Dannebrog, sum veittrar undir tinghúsinum í dag.

Av øðrum hendingum á ólavsøku, kunnu vit minnast aftur á tvær, sum fóru fram í 1950 her inni í tinghúsinum. Tað var soleiðis státt, at vit høvdu fingið heimastýri í 1948 og harvið eisini landsstýri, hvørs liv jú er tengt at demokratiskum reglum og tískil eisini skal hava ein meiriluta aftanfyrri seg.

Tá ið vit finga heima stýri var fyrsta landsstýrið skipað av sambandinum og javnaðarmonnum, og ongin visti betur enn, at væl stóð til ímillum hesar báðar flokkar ólavsøkudag 1950, tí teir vóru jú vanir at semjast um týðandi mál. Men henda ólavsøkudag vórðu allir føroyingar tiknir á bóli, tá ið valið av tingformanni segði, at Øregård var fall-

in og Thorstein Petersen valdur og arvafiggindarnir fólkaflokkurin og sambandsflokkurin vóru gingnir saman um at avloysa landsstýrið hjá javnaðinum og sambandinum við Kristiani Djurhuus sum lögmanni.

Somu ólavsøku heiðraði svenski rikisdagurin Føroyar við at senda Føroya lögtingi eina stóra og virðismikla bókaávu, sum ein nevnd, mannað við rikisdagslimum, floksformonnum og frægum embætismonnum, handaði føroyingum. Teir komu við trimum herskipum, sum vóru mannað við 300 monnum, og skipini lógu á Havnarvág frá degnum fyrri ólavsøku til ólavsøkudag. Tað er kanska óneyðugt at siga, at manningarnar skemtaðu sær óført bæði á leikvøllum og í dansi.

Hesar hendingar, eg heri havi nevnt siga okkum, at ert tú staddur í Havn á ólavsøku, kanst tú meira enn so uppliva okkurt, ið talað verður um í nógv ár.

Tíðin er eitt sindur hørð við okkara tjóð nú einaferð og vit hava ringt við at venja okkum við, at táttað verður í allastaðni, men eg haldi at ongin grund er til at lata mótið falla, tí ringar tíðir hava verið fyrr og tær hava eisini fingið ein enda. Vit hava sæð aðrar tjóðir havt tað trongt og smátt, men vit hava eisini sæð somu tjóðir hegnsliga bast trupulleikunum, tí tær vóru fullvisar í, at einaferð fór vend at koma í. Tað hava føroyingar eisini upplivað.

Men til tess at venda gongdini í samfelagnum til tað betra krevst eisini, at vit fara betur um tað ríkidømi, sum finst innan-

fyrí sjómátt okkara, at vit syrgja fyrri at tað er samsvor ímillum tað vit tjena og tað vit brúka, og at vit øll — og her eiga politikararnir at ganga undan — vísa ein felags vilja til at vinna á teimum ringastu trupulleikunum.

So Føroya fólk og serliga ungdomurin — tit, ið standa her í dag — standa fyrri eini stórari avbjóðing í framtíðini. Tit ungu hava longu vist, at tit eru til reiðar at taka imóti stórum avbjóðingum. Eg hugsi her um tað fjølmenta liðið av ítróttarfólki, ið umboðar okkum í útlandum og visir, hvat hann er mentur at kappast imóti øðrum størri og smærri tjóðum.

Vit eru óivað tann minsta tjóðin, sum er við í kappingini um EM í fót bólti. Hetta er ein megnaravbjóðing, ungdomurin hevur tikið upp, og vit mugu øll fegnast um, at hetta tiltak fær góðan og dyggan stuðul.

At tit nú fara at kappast imóti teimum stóru

tjóðunum niðri í Europa, fer eisini at skapa møguleika fyrri, at vit kunnu bera boðskapin um okkara land, tjóð og eisini framleiðslu út til størri fjøldir, enn vit higartil hava verið ment. Ítróttarfólk okkara verða á henda hátt okkara umboð í øðrum londum, og tað er ein stórur heiður hjá tykkum, men í nógvvar mátar eisini eitt álitissturv.

Í dag eru tað ólavsøkukappingarnar, sum flestu tykkara skulu lutta í, og tær gleða vit okkum nógv til, sum tit siggja á tí mannfjöld, sum nú fagnar tykkum.

Tað er við vón um, at tað fer at ganga okkum føroyingum væl í framtíðini, at eg endi hesa røðuna. Eg ynski tykkum eina góða ólavsøku, og við hesum lýsi eg ólavsøkuna setta.

So skal eg bara leggja afturat, at hevði skaparin ikki eisini skapt vatnið og regnið, var einki liv á jørðini.

Takk fyrri øll samul.

Grundøki og húsakonstruktión

TIL SØLU Á SANDI

Grundøki, stórt 2000 fermetrar, við ástandandi heittgalv. stálkonstruktión til virkishøll, stór 1200 fermetrar, til sølu til hægstbjóðandi.

Verður selt saman ella hvørt sær.

Skrivlig boð verða at senda til

Pf. Vakstrarhúsið á Sandi
Hagagøta 7
160 Argir — Tlf. 14434